

PREHRANA IN NAJPOGOSTEJŠE NALEZLJIVE BOLEZNI V VRTCU

PATRICIJA ŠERBEL KOS
Organizator prehrane in zdravstveno higienskega režima

NAJPOGOSTEJŠE NALEZLJIVE BOLEZNI

- Akutne okužbe dihal
- Norice
- Škrlatinka in gnojna angina
- Vnetje očesnih veznic – konjunktivitis
- Slinavka – herpetični gingivostomatitis
- Akutne okužbe črevesja

AKUTNE OKUŽBE DIHAL

- V zimskem času je incidenca akutnih **okužb zgornjih dihal** 1.000 obolenj na 10.000 otrok na teden v starostni skupini 0 do 3 leta
700 obolenj na 10.000 otrok na teden v starostni skupini 4 do 7 let
- Povzročitelji so **številni**:
 - respiratorni virus
 - rinovirusi
 - virus influenzae
 - virus parainfluenzae
 - adenovirusi
 - coxackie virusi
 - Echovirusi

OSNOVNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE OKUŽB DIHAL

- Pogosto **zračenje** prostorov.
- Poostren nadzor nad **umivanjem rok** pri otrocih.
- Otrokom dnevno omogočimo veliko **gibanja** in bivanja na svežem zraku.
- V zimskem času se z otroki **izogibamo obiskovanja prireditev v zaprtih, zatohlih, nezračenih prostorih.**

NORICE

- Inkubacija: 6 do 23 dni.
- Prenos: kapljični.
- **Kužnost:** največja 1 do 2 dni pred pojavom izpuščajev; traja, dokler se vsi izpuščaji ne spremenijo v kraste.
- Otrok naj se v domači oskrbi docela pozdravi, saj v nasprotnem primeru lahko pride do dodatnih, tudi hujših zdravstvenih komplikacij.

Norice - izpuščaj

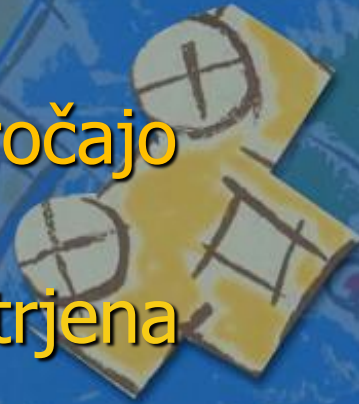

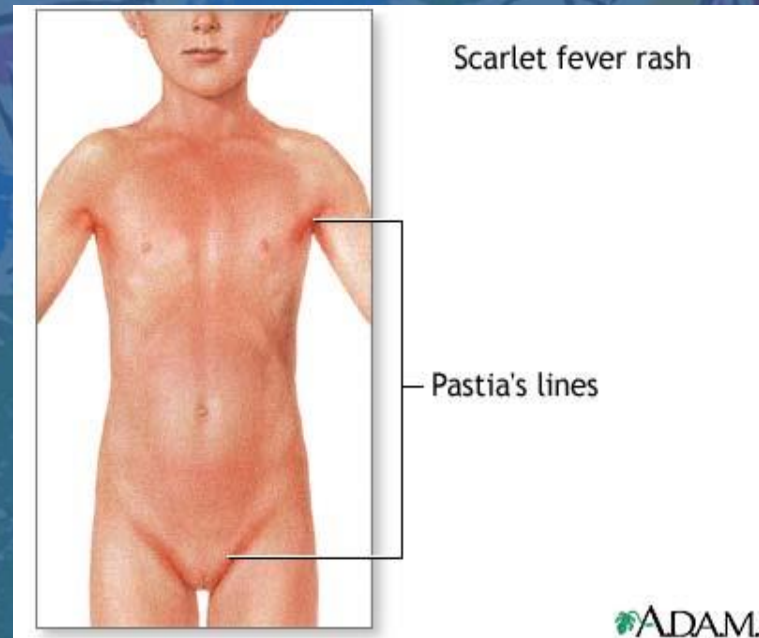
ŠKRLATINKA

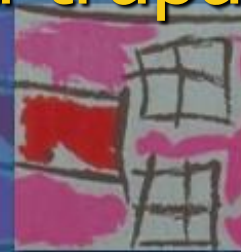
- Povzročitelj: beta hemolitični streptokok skupine A, ki izloča eritrogeni toksin.
- Eritrogeni toksini so trije tipi, ki povzročajo škrlatinko.
- Škrlatinka mora biti laboratorijsko potrjena (bris v laboratorij).
- Inkubacija: 1 do 3 dni.
- Najbolj obolevajo: 6 do 12 let stari otroci, v kolektivih pa 3 do 5 let stari otroci.

ŠKRLATINKA - izpuščaj

- drugi dan bolezn
- začne v pazduhah in v dimljah ter se nato širi po vsem sprednjem delu trupa, nato pa zajame še vrat in ude
- Dlani + podplati praviloma NI

Škrlatinka – malinast jezik

ŠKRLATINKA IN GNOJNA ANGINA

- Prebolela škrlatinka zapušča **imunost**, ki pa je **specifična** in se nanaša le na tip eritrogenega toksina, ki je povzročil okužbo.
- Bolnik lahko do **trikrat** preboli škrlatinko, ki jo povzročajo **tri**je tipi eritrogenega **toksina**.
- Za streptokokno angino lahko človek zboli večkrat.

UKREPI OB POJAVU ŠKRLATINKE IN GNOJNE ANGINE

- O pojavu škrlatinke v skupini obvestimo starše.
- Prostor temeljito prezračimo.
- Izvajamo vse ukrepe za preprečevanje kapljičnih nalezljivih bolezni.

Konjunktivitis (vnetje očesnih veznic)

- je **nalezljiva** bolezen, ki jo povzročajo različni mikrobi.
- Bolezen se kaže s **povečanim solzenjem**, **rdečino veznic**, **oteklino vek**, **občutljivostjo na svetlobo** in **z izcedkom iz oči**.
- Težave trajajo od **nekaj dni do dveh tednov** (zlasti v primeru gnojnega vnetja očesnih veznic).

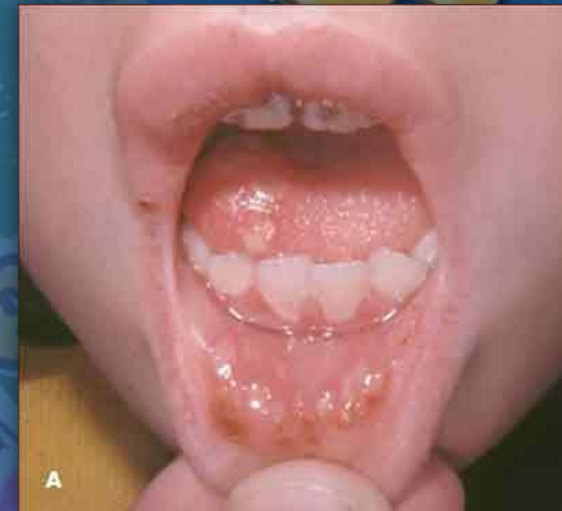
Ukrepi pri konjunktivitisu

- Otrok z vnetjem oči ne sme v kolektiv.
- Bolezen se širi kapljično in kontaktno.
- Potrebno je upoštevati ukrepe za preprečevanje bolezni, ki se širijo kapljično in kontaktno (umivanje rok, zračenje...).

Herpetični gingivostomatitis (slinavka)

- Povzročitelj obolenja je virus herpes simplex tip 1. Običajno se javlja pri otrocih v starosti 10 mesecev do 3 let.
- Inkubacija traja običajno 6 do 7 dni.
- Slinavka je nalezljiva bolezen.

Klinična slika slinavke

- Bolezen se začne s slabim počutjem in zvišano telesno temperaturo.
- Sluznica v ustih je pordela in otekla, kmalu se na sluznici žrela pojavijo mehurčki.
- Ti zelo hitro počijo, pojavijo se do 3 mm velike razjede.
- Spremembe se širijo na ustnice, dlesni, jezik in trdo nebo.
- Bolni otroci odklanjajo hrano in tekočino.
- Spremembe se pojavljajo od 4 do 5 dni, nato se v približno tednu dni sluznica normalizira.

Ukrepi pri slinavki

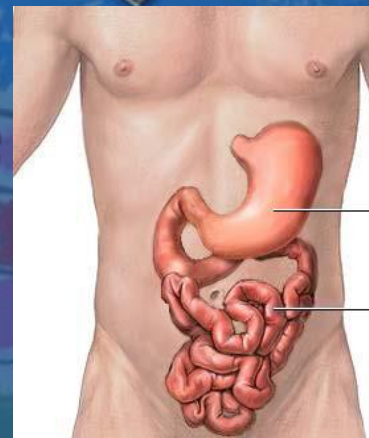
- Za prenos je pomemben neposreden stik sluznice ali kože s slino, ki vsebuje virus.
- Potrebno je upoštevati ukrepe za preprečevanje bolezni, ki se širijo kapljično in kontaktno (umivanje rok, mokro čiščenje površin, pranje igrač in posteljnine, zračenje prostorov).
- Starši naj otroka, ki ima slinavko ne pripeljejo v vrtec.

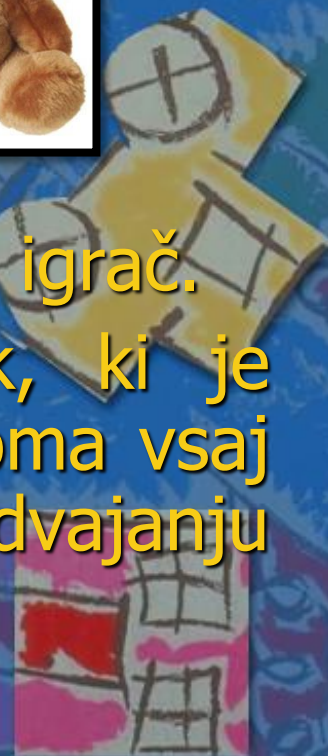
AKUTNE OKUŽBE ČREVESJA

- Večino akutnih gastroenterokolitisov povzročajo virusi, najpogosteje **rotavirus**, ki mora biti laboratorijsko potrjen.
- V Sloveniji beležimo 10.000 do 17.000 črevesnih nalezljivih obolenj na leto.
- Simptomi: **driska**, **bruhanje**, bolečine v trebuhu, možna vročina, kri in sluz na blatu, **dehidracija**...

UKREPI ZA PREPREČEVANJE AKUTNIH ČREVESNIH OKUŽB

- Pogosto **zračenje**.
- Nadzor nad umivanjem **rok**.
- Higienško **previjanje**.
- Pogosto pranje **igrač**, izločitev mehkih igračk.
- **Obvestilo staršem** o bolezni: otrok, ki je bruhal ali imel drisko, mora ostati doma vsaj 24 ur po zadnjem bruhanju ali odvajanju tekočega blata.

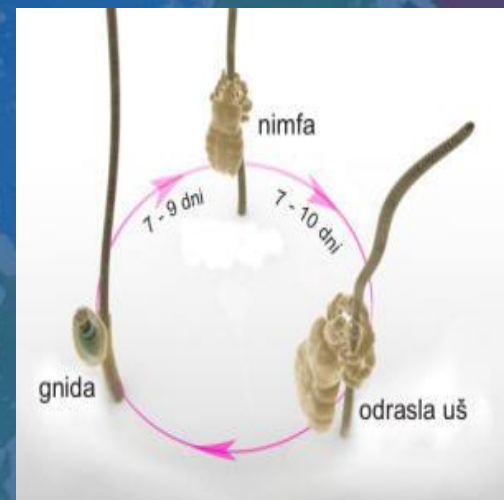
NAGLAVNE UŠI

- Ušivost je razširjena po vsem svetu.
- Epidemije se pojavljajo v otroških kolektivih: šolskih, predšolskih, v zavodih.
- Rezervoar je človek.
- V Sloveniji v glavnem opažamo naglavne uši, ki živijo na lasišču, lahko pa jih opazimo tudi na obrveh in trepalnicah.
- Naglavne uši lahko povzročajo mnoge neprijetnosti: srbečico lasišča, krastavost, sekundarne okužbe z bakterijami.

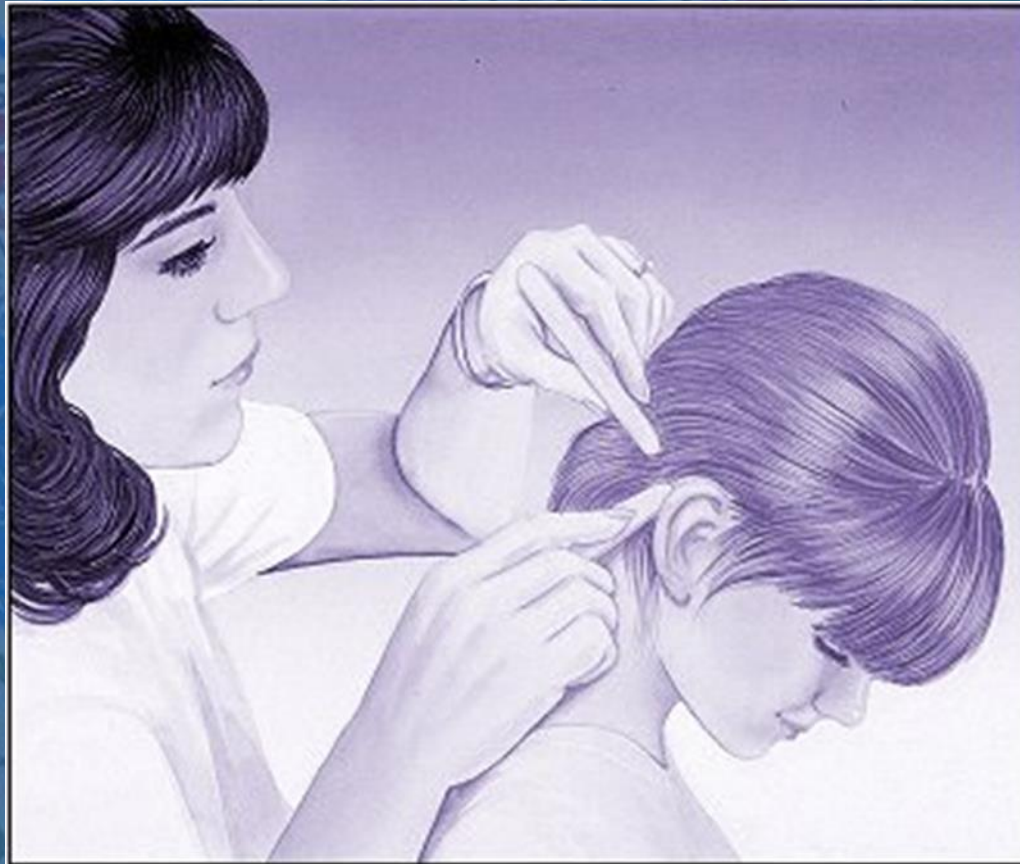

NAGLAVNE UŠI

- Prenos: direktni stik z infestirano osebo (lahko tudi preko posteljnine).
- Tako naglavne kot oblačilne uši lahko preživijo brez hrane okoli teden dni.
- **Razvojni cikel** uši ima 3 oblike: jajčece, nimfo in odraslo žival.
- Najprimernejša temperatura za razvoj je 32°C . Če je temperatura nižja od 22°C , se jajčeca ne razvijajo. Razvojni cikel naglavne ali telesne uši traja v povprečju 18 dni, odrasla žival pa živi okoli mesec dni.

NAGLAVNE UŠI

NAGLAVNE UŠI

NAGLAVNE UŠI- PREPREČEVANJE

- Zgodnje odkrivanje in uničevanje jajčec in odraslih živali.
- Potrebno se je izogibati neposrednega stika z infestirano osebo.
- Pri otrocih je potrebno redno vsakodnevno pregledovanje lasišča.
- Ob pojavu uši v vrtcu obvestimo vse starše v prizadetih skupinah.

NAGLAVNE UŠI- PREPREČEVANJE

- Zdravljenje vseh družinskih članov **HKRATI!**
- Potrebno je **pranje** posteljnine, vzglavnikov, pokrival na temperaturi vsaj 60°C in pogosto sesanje prostorov. Doma ne smemo pozabiti na oblazinjeno pohištvo, preproge, odeje, mehke plišaste igrače, kamor smo lahko zanesli odrasle živali. Odrasle uši dlje časa preživijo brez hrane, zato moramo pomisliti na vse možne koticke, kjer se lahko zadržujejo.

NAGLAVNE UŠI- PREPREČEVANJE

Specifično zdravljenje:

- ustrezni šamponi in uporaba glavnikov za prečesavanje.
- po 7 do 10 dneh je potrebno postopek razuševanja ponoviti.

V VRTEC ZDRAV OTROK

Starši,

v vrtec pripeljite le zdravega otroka.
Bolan otrok se bo bolje počutil in se
hitreje pozdravil v domačem okolju.

S tem bomo preprečili tudi prenos
nalezljive bolezni na druge otroke v vrtcu.

KDAJ OTROK NE SME V VRTEC?

Ne pripeljite v vrtec otroka, ki je v zadnjih 24 urah:

- bruhal,
- imel povišano telesno temperaturo,
- imel več kot dvakrat drisko,
- če ima slinavko ali gnojno vnetje oči.

OTROK SME PONO VNO V VRTEC

Ko je

- zdrav in vsaj 2 dni nima vročine,
- vsaj 1 dan ne bruha,
- vsaj 1 dan nima več driske.

MODROST OTROKA

Modrost otroka ni v znanju,
ampak v opazovanju in zavedanju.
Otrok se ne uči iz knjig, marveč iz življenja.
Življenje je njegova knjiga modrosti.

Otrokove oči so kot ogledalo.
Temu, kar vidi,
ničesar ne doda in ničesar ne odvzame.
Vse ostane takšno kot je.
Ker vse ostane takšno kot je,
je vse resnično.

SO-časje